

*Павловська Т.С.,
к. г. н., доцент кафедри фізичної географії,
Дацюк В.О.,
магістр географічного факультету.*

Волинський національний університет ім. Л. Українки

ОСВІТНІЙ КОМПЛЕКС ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Освіта відіграє надзвичайно важливу роль в розвитку кожної окремої особистості та суспільства в цілому. В Україні система освіти складається з чотирьох основних елементів: дошкільної, середньої, професійної та вищої освіти. Існують також заклади позашкільної освіти, програми освіти для дорослих та наукова діяльність [4]. Проблема підвищення ефективності ресурсного потенціалу певних видів освіти, доступності до них є актуальною для всіх регіонів України й Львівщини зокрема. Тому метою цієї наукової роботи є аналіз сучасного стану освітнього комплексу у Львівській області.

На початок 2020/2021 навчального року у Львівській області в усіх закладах освіти навчалось 412,5 тис. осіб. Серед дітей і молоді у віці 6–22 роки навчанням охоплено 88,9 % осіб [1].

Дошкільна освіта є першим етапом в житті кожної дитини. Нині її зміст органічно пов'язаний з ідеями Нової української школи: він забезпечує наступність між дошкільною та початковою освітою в умовах шкільної реформи [2]. На Львівщині станом на кінець 2020 р. функціонувало 876 закладів дошкільної освіти (ЗДО), з яких 536 – у сільській, 340 – у міській місцевості. Упродовж 2000–2020 р. простежувалася динаміка збільшення кількості закладів дошкільного виховання з 483 до 876. При цьому зростає чисельність дітей у закладах у 2000 р. – 34,8 тис. осіб, 2005 р. – 40,8 тис. осіб, 2010 р. – 57,1 тис. осіб, 2015 р. – 70,3 тис. осіб, 2020 р. – 68,9 тис. осіб [5].

Охоплення дітей Львівської області закладами дошкільної освіти у 2020 році становило 52 % (у міській місцевості – 72 %, у сільській – 28 %). Переважна більшість дітей (89,32 %), які відвідували ЗДО, віком 3 роки і старші, 10,6 % дітей – від 2 до 3 років, 0,2 % – від 1 до 2 років. На 100 місць у ЗДО припало у середньому 124 дитини (без урахування дітей в групах короткотривалого перебування), з них у містах – 142 (зокрема, в обласному центрі – 162), у селах – 84. Вихованням та навчанням дошкільнят у 2020 р. займалися 8,1 тис. педагогічних працівників, з яких 5,2 тис. – вихователі. Серед педагогів ЗДО області 97,6 % – жінки [1].

В області на початку 2020/21 функціонував 1181 заклад загальної середньої освіти (ЗССО), де навчалось 287,5 тис. учнів (на 1,6 % більше, ніж у 2019/2020 році). Навчальний процес забезпечували 34,6 тис. вчителів. Сьогодні у Львівській області налічується 127 шкіл I ступеня (7,7 тис. учнів), 287 шкіл I–II ступенів (21,6 тис. учнів), 357 шкіл I–III ступеня (156,7 тис. учнів), 25 гімназій (10,8 тис. учнів), 59 ліцеїв (40,2 тис. учнів), 19 спеціалізованих шкіл (1,9 тис. учнів), 307 навчально-виховних комплексів (48,1 тис. учнів) [1].

Домінуючою тенденцією останнього десятиріччя є оптимізація освітньої мережі, активізація якої зростає в період децентралізації та реформування освіти. За останні чотири роки чисельність загальноосвітніх закладів скоротилася на 12,4 % при зростанні чисельності учнів на 8,4 %. Найбільше скорочення ЗССО відбулось у сільській місцевості – у районах та ОТГ чисельність ЗССО зменшилася на 70 одиниць, а чисельність учнів за відповідний період зросла на 6,7 тис. осіб. Найактивніше оптимізують власну освітню мережу новостворені об'єднані територіальні громади (ОТГ). Оптимізація відбувається переважно завдяки пониженню ступеня ЗССО, закриттю малокомплектних шкіл або їх перетворення у філії опорних закладів. Активне створення опорних шкіл розпочалося у 2016/2017 н. р. Станом на 01.06.2020 року у Львівській області функціонувало 67 опорних шкіл із 115 філіями, 21 з яких створено в ОТГ (37 філій) [3, с. 9–10].

На кінець 2020 року система професійно-технічної освіти Львівської області охоплювала 56 професійно-технічних навчальних заклади. У них навчалось 20,6 тис. осіб. Упродовж 2000–2020 рр. простежується зменшення кількості учнів та слухачів цих закладів (див. рис.1.) [1].

Для Львівщини характерне впровадження елементів дуальної форми навчання в освітній процес у 43 закладах професійної (професійно-технічної) освіти із 27 професій. У 2019 році було створено навчально-тренінговий центр «Дуальна освіта – дієве партнерство» за підтримки Фонду Горста Рогуша. Мета

проекту – навчання та підготовка майстрів-наставників підприємств, що беруть участь у впровадженні дуальної системи навчання [6, с. 18].

Рис. 1. Кількість учнів та слухачів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти Львівської області (за даними [5])

У Львівській області на початок 2020/21 навчального року освітні послуги надавали 10 закладів фахової передвищої освіти (ЗФПО) і 33 заклади вищої освіти (ЗВО). Фахову передвищу освіту здобуває 9,0 тис. студентів, а вищу освіту – 95,4 тис. студентів. За кількістю студентів область посідає третє місце серед регіонів України. На денній формі навчається 80,4 % студентів, 19,6 % – заочно або на вечірніх відділеннях. За рахунок коштів державного бюджету освіти в ЗФПО здобуває 75,1 % студентів Львівщини, у ЗВО більшість студентів (54,9 %) навчається на контрактній формі. У 2020/21 навчальному році до ЗФПО і ЗВО вступило 26,7 тис. осіб, що на 11 % більше порівняно з попереднім навчальним роком. На початок навчального 2000 р. у ЗФПО і ЗВО здобували освіту 117 тис. осіб, 2005 р. – 159 тис. осіб, 2010 р. – 157 тис. осіб, 2015 р. – 125 тис. осіб, 2019 р. – 116 тис. осіб, 2020 р. – 104 тис. осіб. У вишах області разом із вітчизняними студентами навчаються 2,3 тис. студентів-іноземців, з яких 36,4 % – жінки. Із представників студентства найбільше громадян Індії (30 %), Туркменістану (11 %), Єгипту (10 %) і Польщі (9 %) [1].

Отож, проаналізувавши сучасну структуру освітнього комплексу Львівської області та динаміку його основних показників упродовж 2000–2020 років, можна виявити такі тенденції його розвитку: 1) збільшення кількості ЗДО, проте нестача місць у них залишається актуальною проблемою, що свідчить про гостру необхідність подальшого розширення мережі цих закладів; 2) зменшення кількості ЗЗСО внаслідок оптимізації їх мережі, зростання загальної кількості учнів, однак при цьому й досі зберігається значний відсоток малокомплектних шкіл; 3) зменшення кількості учнів у закладах професійно-технічної освіти та студентів у ЗВО через кризові економічні явища, зміну ціннісних орієнтирів сучасної молоді, її відтік закордон у пошуках кращої долі та можливостей реалізації свого потенціалу тощо.

Важливими проблемами сучасного освітнього комплексу Львівщини залишаються модернізація матеріально-технічної бази, необхідність створення й розвитку навчально-практичних центрів, наукових парків для розвитку інновацій та розкриття потенціалу студентів і реалізації їхніх власних стартапів, посилення зв'язку науки та практики, підвищення конкурентноздатності українських дипломів в Європі та світі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Головне управління статистики у Львівській області. URL: https://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/themes/20/theme_20.php?code=20
2. Дошкільна освіта. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>

3. Зміст освіти – Львівська обласна рада. URL: https://lvivoblrada.gov.ua/public/vendor/adminlte/plugins/ckeditor/plugins/kcfinder-master/upload/files/Proekty%20risha/VIII/2020/proekt_14.docx
4. Освіта в Україні. URL: <http://week.dp.gov.ua/osvitnia-prohrama/pislya91/osvita>.
5. СтатБанк Львівської області. URL: http://database.ukrcensus.gov.ua/statbank_lviv/Database/20OSVITA/databasetree_uk.asp
6. Стратегія розвитку Львівської області на період 2021–2027 років. https://loda.gov.ua/upload/users_files/22/upload/948_Strategija.pdf

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Naumova M.A.,

PhD (Physics and Mathematics)

Head of the Department of Economic and Management Analytics

Vasyl' Stus Donetsk National University,

Dziubenko D.M.,

Student

Vasyl' Stus Donetsk National University

VACCINATION AGAINST COVID - 19. STATISTICS OF VACCINATED IN UKRAINE.

Introduction. COVID-19 vaccines are critical for pandemic containment, combined with effective testing and precautions already in place. While several promising vaccine candidates are still under development, some are undergoing approval, and vaccines such as Pfizer / BioNTech, CoronaVac / Sinovac Biotech and Oxford-AstraZeneca have already been approved for use by national regulators, a race for safe and effective entered a new phase. The threat to children posed by COVID-19 is enormous and goes far beyond the immediate physical consequences of the disease. Because quarantine restrictions continue or are reintroduced, children's access to basic health services can be severely restricted. Reduced health coverage and a possible economic downturn are threatening the health and future of a generation of children.

The goal of the work. Identify the main reasons for the large number of people who are against vaccination. And why they do not trust the composition of the vaccine.

Main part. Vaccines work by mimicking an infectious agent - viruses, bacteria or other microorganisms that can cause disease. This "teaches" our immune system to respond quickly and effectively to the pathogen. Vaccination usually introduces a weakened form of the pathogen, which allows our immune system to form a memory of it. In this way, our immune system can quickly recognize and fight the infection before it becomes ill. This is how some modern candidate vaccines against COVID-19 are being developed.

Each country has regulatory bodies that monitor the safety and efficacy of vaccines before they are widely used. Worldwide, WHO coordinates a number of independent technical bodies that review the safety of vaccines before and even after their introduction. Vaccines approved for use by the WHO have undergone rigorous testing and clinical trials before being shown to be safe and effective in overcoming a pandemic. Although COVID-19 vaccines are being developed very quickly, they will only be able to obtain the necessary regulatory approvals if they meet strict safety and efficacy standards.(1)

Many people are interested in the question of how the coronavirus vaccine was invented so quickly, because it is known that it takes at least 3 years of research to use any vaccine. Thanks to unprecedented investment and global collaboration, scientists have been able to develop vaccines against COVID-19 in record time, while adhering to strict standards based on the principles of evidence-based medicine. More than 200 candidate vaccines are currently being developed (96 are in the clinical stage and 184 are in the preclinical stage of development).